КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ӨЗГӨЧӨ КЫРДААЛДАР
МИНИСТРЛИГИНИН
ЖАЛАЛ-АБАД ОБЛУСУ БОЮНЧА
БАШКАРМАЛЫГЫ

АКСЫ РАЙОНУ БОЮНЧА
ӨЗГӨЧӨ КЫРДААЛДАР БӨЛҮМҮ

Кербен шаары Ныязалы көч уч Таш-Мойнок
Тел.,факс: +996 (0-3742) 5-03-01
e-mail:ochs_aksy@mail.ru

УПРАВЛЕНИЕ МИНИСТЕРСТВА
ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИИ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ПО ЖАЛАЛ-АБАДСКОЙ ОБЛАСТИ

ОТДЕЛ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИИ
ПО АКСЫЙСКОМУ РАЙОНУ

город Кербен ул Ныязалы уч Таш-Мойнок
Тел.,факс: +996 (0-3742) 5-03-01
e-mail:ochs_aksy@mail.ru

“ 28 ” 10 2022-ж **Чыгыш № 37** **Кербен шаары**

Аксы району Кызыл-Туу айыл аймагынын Жылгын айылы Б.Артыкбаев көчөсү №60 дарегинде жайгашкан М.Барпиев атындагы №19 Жылгын жалпы орто билим берүүчү мектебинин имарат бөлмөлөрү өрт коопсуздук эрежелерине жана талаптарына шайкеш келүүсү жөнүндө Аксы райондук ӨК бөлүмүнүн

КОРУТУНДУСУ

Аксы району Кызыл-Туу айыл аймагынын Жылгын айылы Б.Артыкбаев көчөсү №60 дарегинде жайгашкан М.Барпиев атындагы №19 Жылгын жалпы орто билим берүүчү мектебинин имарат бөлмөлөрү Кырыгз Республикасынын 2016-жылдын 7-июнундагы №78 “Өрт коопсуздугун камсыз кылуу жөнүндөгү” мыйзамынын жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 22.08.2018-ж. №381 токтому менен бекитилген “Өрт коопсуздук эрежелеринин” негизинде төмөнкү аталган талаптары аткаруу менен шайкеш келет.

Тактап айтканда:

1. Имарат нормага ылайык өрт өчүрүүчү каражат (огнетушитель) менен камсыз кылынган.
2. Имараттын короосунда баштапкы өрт өчүрүүчү каражаттар менен толукталган өрттүк калкан (пожарный щит) орнотулган.
3. Имараттын электр зымдары электр орнотуу эрежелерине ылайык орнотулган.
4. Имараттын бөлмөлөрүн өрттү автоматтык түрдө кабар берүүчү (сигнализация) жабдыктары менен орнотуу зарыл.
5. Имараттын эвакуациялоо планы иштелип чыккан.
6. Имараттын кошумча эвакуациялоо жолдору каралган.

Аксы району боюнча ӨК бөлүмүнүн башчысы у.м.а
улук лейтенант **И.Анарбаев**

Өрт коопсуздугунун алдын алуу боюнча инструкциясы.

Бул инструкция өрт коопсуздугун сактоонун негизинде иштелип, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн № 381 Токтому менен 2018-жылы 22-август күнү бекитилип Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашкан бардык обьектилердин ведомстволук жана менчик түрүнө карабай өрткө каршы коргонуучу камсыздандыруучу документи болуп эсептелет.

Имарат жана бөлмөлөрдө тыюу салынат.

Мекеме ишканалардын имараттарында жарылып кетүүчү, материалдарды, ж.б. нерселерди сактоого болбойт. Тез күйүүчү, өрт алуучу суюктуктарды, газ баллондорду, жарылуучу заттарды сактоого болбойт. Бөлмөдө бензин менен, керосин менен жана башка тез күйүүчү заттар, газдуу суюктуктар менен тазалоого болбойт. Тоңуп калган трубаларды эритүүчү, ачык өрт чыгуучу паяльник менен ысытууга болбойт. Терезелерге жабык решетка орнотууга болбойт.

Негизги бөлмөлөрүндө өрт өчүрүүчү каражаттар менен камсыздандырылган болуусу зарыл. Күйүүчү заттардын чыгындысын жумуш күнү аяктаганда сыртка чыгарылып коюлуусу зарыл.

Эвакуация жолу.

Эвакуация жолундагы эшиктер жеңил ачылуучу болуу керек, сыртка чыгууга багытталган болушу зарыл.

Эвакуациялык чыгуу жолдогу эшиктердин ачылуу жабылуусу жана ичинен кулптанбаган болуу керек.

Эвакуация жолунда сигнал түстөрү, өрт коопсуздугу талаптарындай болуу керек.

Эвакуация жолун же коридорлорду тепкичти, площадканы керексиз буюмдар, чыгындылар, мусорлор менен тоскоол кылып тоспоо керек, эшикти бекемдеп кагып салбоо керек.

Эвакуация жолундагы эшиктер жөнөкөй болууга тийиш. Жылып ачылуучу, өйдө-төмөн көтөрүлүүчү, турниктери менен эшиктер болбоосу керек.

Эвакуация жолунда адамдар кенен качып чыгууга тоскоол болбош керек.

Коридорлор, балкондор, тепкичтерге решеткалар коюлбаган ачык болууга тийиш.

Эвакуация жолунда ар түрдүү инвентарларды буюмдарды сактоого болбойт.

Дубалды, тепкичтерди, потолокту жасалгалоодо күйүүчү каражатты кошпоо керек.

Ток булактарынын жана электр түтүктөрүнүн өрт коопсуздугуна карата жайгаштырылуусунун талаптары.

Электр тармактарын алмашытрууда тыюу салынат:

Электр алмаштырууда өрт чыгып кетүү коркунучу бар үчүн приемник, кабель, эскирип кеткен зымдарды колдонууга тыюу салынат.

Рубильник, бузулган розеткаларды колдонууга тыюу салынат.

Электрлампаларды, светильниктерди жана башка күйүүчү материалдарды кагаз менен ороого болбойт.

Электр жылыткычтарды, кипятильник, электро-чайнек, үтүк, плиткаларды ысык өтпөөчү нерселердин үстүнө койуу зарыл, ысык өтсө (пожар) өрт чыгып кеүүсү ыктымал.

Замыкание болуп, ээрип кетүүчү колго жасалган электр жылыткычтарды колдонууга тыюу салынат.

Электро щиттин, электрокыймылдаткычтын жана ишке киргизүүчү аппаратуранын алдына тез күйүүчү заттарды жана материалдарды койгонго тыюу салынат.

Жумушчуларынын милдеттери.

Мекеме ишканаларында жумушчу кызматкер өрт коопсуздугунун талаптарын жана эрежелерин сактоого милдеттүү.

Эвакуациялык схемасын жана өрт өчүрүүчү куралдардын турган жерин билүү.

өрт өчүрүүчү куралдарды колдоно билүү.

Өрт өчүрүүчү куралдарды ыңгайлуу жерде кармоо (өрт өчүргүч, өрткө каршы ящиктер, кол каптар, гидранттар) Тез жалындап кетүүчү буюмдарды өрт коопсуздугунун эрежелеринин негизинде сактоо.

Территорияны (аймакты) өрт коопсуздугун сактоо.

Мекеме ишкана жетекчиси ар бир жумушчу кызматкерди жумушка кабыл алып жатканда сөзсүз түрдө баштапкы өрт коопсуздугу боюнча инструктаждан өтүп тиешелүү журналга кол кюуш керек.

Мекеме ишкана территориясын (аймагын) өз убагында таштандылардан тазалап туруу зарыл: өрт чыгып кетүүчү заттардын (бензин, солярка, керосин..) Таштандылар атайын контейнерлерде сакталат, контейнерлерге атайын жай бөлүнөт.

Курулуш имараттардын ортосунда өрт коопсуздугунун аралыгы сакталыш керек: алардын арасында материалдарды сакташ үчүн жайларды жана башка курулуштарды курууга тыюу салынат.

Өрт өчүрүүгө керек болгон суу кампалары, жолдор, өрт шатылары, өрт өчүрүүчү шаймандар турган жерлер ачык, тоскоолдуксуз жерде болуусу керек, иштөөгө оң абалда туруш керек, кышында кардан жана муздан тазаланган абалда болуш керек.

Өндүрүштүн жана мекеме ишканалардын аймагында от жагуу, таштанды, чамындыларды өрттөө тыюу салынат.

Өрт учурунда кыймыл аракеттин жолдору

Ар бир жумушчу кызматкер иш ордунда өрттүн жытын, жалынга шектенсе:

Ишкананын жетекчисине билдирип ошол эле убакытта өрткө каршы-куткаруу кызматына **101ге** телефон аркылуу өрткө каршы-куткаруу кызматына чалып өрт болуп жаткан жердин дарегин, өзүнүн фамилиясын, атын айтуу керек.

Жетекчилер өрт коопсуздугуна жоопкерчилигине жооптуу киши эмне кылуусу керек:

Өрт чыккандыгы жүнүндө өрткө каршы-куткаруу кызматына билдирип телефон аркылуу **101ге** чалуу керек.

Адамдардын жанына зыян келтирүүсүн билип калса аларды куткарууга аракет жасоо керек.

Өрт учурунда электроэнергияны, газдуу, пардуу, суулуу коммуникацияларын ишин токтотуу зарыл.

Өрт өчүрүүгө катышпаган башка бардык адамдарды өрт күйүп жаткан жерден чыгарып кетүүсү керек.

Өрт өчүрүп жаткан жумушчуларга керектүү нерселерин камсыз кылуу керек.

Өрт өчүрүлүп жаткан мезилде материалдык байлыктарды эвакуация кылууга жардам берүү керек.

М. Барпиев атындагы №19 Жылгын жалпы орто билим берүүчү мектеби

"Бекитем"

Мектеп директору

Өмурбеков. М ________

" 15 " " 11 " "________" жыл

Мектептин коопсуздук эрежелери боюнча НУСКАМАЛАР

Жалал-Абад областынын Аксы районуна караштуу Кызыл-Туу айыл өкмөтүнүн Жылгын айылындагы Мамадалы Барпиев атындагы №19 Жылгын жалпы орто билим берүүчү мектебинде техникалык коопсуздук жөнүндө өтүлгөн инструктаж менен таанышкан мугалимдердин тизмеси

№	Ф.И.О	Предмети	Колу
1	Өмүрбеков М.	директор	
2	Бердалиева О	завуч	
3	Бекташева Н	уюштуруучу	
4	Сүеркулова Г	мугалим	
5	Жолдубаева Н	мугалим	
6	Саркулова М	мугалим	
7	Ниязалиева О.	мугалим	
8	Жансариев А	мугалим	
9	Бекталиева Г.	мугалим	
10	Анарбаева В	мугалим	
11	Шерматов У. Т.	мугалим	
12	Турсунова Айжан	мугалим	
13	Анарбеков Бекзат	мугалим	
14	Молдобекова Азиза	мугалим	
15	Калчынбекова Мензура	мугалим	
16	Калыбекова Э.	мугалим	
17	Бурхманова Нариза	мугалим	
18	Талантбеков Руслан	мугалим	
19	Чоңдубаева Бактыгүл	мугалим	
20	Борбубаев У. Ж.	мугалим.	
21	Мамбеткулова Ж	мугалим	
22	Батыралиева К	мугалим	
23	Токтоназарова Н	мугалим	
24	Бекташова Г	мугалим	
25	Жумамбекова А.	китепканачы	
26	Сейитова А.	мугалим	
27	Чоңдубаев М	АЕД муг.	
28	Калбарова Э	мугалим	
29	Шергулов Ш.	мугалим	
30	Юлдашева М	мугалим	
31	Бактыяр кызы А	катчы	
32	Жоомбаева Д	мугалим	

Жалал-Абад областынын Аксы районуна караштуу Кызыл-Туу айыл өкмөтүнүн Жылгын айылындагы Мамадалы Барпиев атындагы №19 Жылгын жалпы орто билим берүүчү мектебинде техникалык коопсуздук жөнүндө өтүлгөн инструктаж менен таанышкан кенже кызматкерлердин тизмеси

№	Ф.И.О	Кызматы	Кѳлу
1	Султанов У	кенже кызматкер	[illegible]
2	Бобобоев М.	короолчу	[illegible]
3	Корчубекова И.	кенже кызматкер	[illegible]
4	Чермаматов А.	кочегар	[illegible]
5	Теркунова М.	Ашпозчу	[illegible]
6	Анаркулова Г.	Ашпозчу	[illegible]
7	Сакеев У	кочегар	[illegible]
8	Капчакбоев. Т.	дворник	[illegible]
9	Калбаева. Ч.	кенже кызматкер	[illegible]
10	Капчакбоева Б.	короол	[illegible]
11	Кадыралиев Н.	короол	[illegible]
12	Асаронов К.	завхоз	[illegible]
13	Марзобекова Г.	кенже кызмат	[illegible]
14	Бактыяр к. А.	катчы.	[illegible]

“Бекитем”

Мектеп директору

Өмурбеков. М ________

“ 15 ” “ 11 ” “ 2022 ”жыл.

М. Барпиев атындагы №19 Жылгын жалпы орто билим берүүчү мектеби

Башталышы “____” “____” “__________”ж. Бүтүшү “____” “____” “__________”ж.

Инструктаж өткөн убагы	Инструктаж алган адамдын аты-жөнү	Туулган жылы	Адиси	Инструктаж алган адамдын өндүрүштүк тармактык аталышы	Инструктаж берген адамдын аты-жөнү	Инструктаж берүүчүнүн колу	Инструктаж алуучунун колу
15.11.22ж.	Өмурбеков. М.	1977	директор		Асранов. К	[signature]	[signature]
15.11.22ж	Бердалиева Ә	1970	завуч		-"- -"-	[signature]	[signature]
15.11.22ж	Бекташева Н	1986	уюш.		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
15.11.22ж	Цсеркулова У	1979	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
15.11.22ж	Чондубаева Н	1985	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
15.11.22ж	Саркулова М	1990	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
15.11.22ж	Низамиева О.	1971	мугалим		-"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22	Жанарпиев А	1979	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22	Анарбаева Б	1989	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22.	Бектошова Т	1965	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22.	Шерматов У.	1980.	мугалим.		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22	Тургунова А	1982	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22	Андабеков Б	1993	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22	Молдобекова Ж	1987	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22.	Калыбекова Ж	1987	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
16.11.22	Калчинбекова	1969	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
18.11.22	Бузурманова	1982	мугалим		-"- -"-	[signature]	[signature]
22.11.22	Насилайбеков	1994	мугалим		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]
29.11.22	Чондубаева Б	1968	мугалим		-"- -"-	[signature]	[signature]
29.11.22	Бороонбаева уяш.	1999	мугалим.		-"- -"- -"-	[signature]	[signature]

29.11.2022	Мамбеткулова Ж	1983	мугалим		Асыранов К.	Акри	[signature]
29.11.2022	Батыраліева Ю	1982	мугалим		" – " – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Токтоназарова Ж	1984	мугалим		" – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Жумаштбекова А	1967	китепканачы		" – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Сейитова А	1988	мугалим		" – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Чордубаев М	1954	мугалим		" – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Камбарова Э	1987	мугалим		" – " – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Шерадов Ш.	1990	мугалим		" – " – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Юлдашева М	1958	мугалим		" – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Бахтиёр кызы А	1994	катчы		" – " – "	Акри	[signature]
29.11.2022	Тоошбаева Д	1978	мугалим				

Асыранов К.

Инструкция Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 1995 - жылдын 8-февралындагы № 33 токтому менен бекитилген

«Өрт коопсуздугунун эрежелеринин » негизинде иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашкан мекеме уюмдар учун, алардын менчигинин жүрүшүнө карабастан өрттөн сактанууну камсыз кылуу боюнча негизги документ болуп эсептелет .

Аймакты кармоо:

Мекеме уюмдун аймагы дайыма таза абалда болуу жана кезек-кезеги менен өндүрүштүн калдыктарынан, күйүүчү заттардан, кургак чөптөрдөн тазаланып туруусу зарыл.

Бардык имараттарга, өрт пайда болуучу жайларга кирүү эркин болуу керек .

Кирүү жолдорунун абалы орт өчүрүүгө багытталган : автарестермалардын, овтатепкичтердин кирүүсүнө жолтоо болбогондой болуу керек.

Мекеменин аймагында тамеки чегүү, тиешелүү жазуулары жана белгилери бар урналар, суу коюлган идиштер менен жабдылган атайын бөлүнгөн жайда уруксат берилет .

Тамеки чегүүгө мүмкүн болбогон жерлерге, атайын көрүнүктүү жайга, жазуулар менен белгилер илинет .

Коомдук турак үйлөрдүн, мамлекеттик мекемелердин аймагында ар түрдүү курулуштарда жергиликтүү бийликтин уруксатысыз курууга тыюу салынат .

Имараттарды жана бөлмөлөрдүү кармоо.

- Бардык өндүруштүк , складдык , коомдук ,административдик жардамчы жайлар дайыма таза абалында кармалуу керек .

- коридорлор, өтүүчү жерлер , чыгуу жайлары, тепкичтер, курал жарактар жана мебелдер менен тосулбаш керек .

- коомдук административдик жана өндүрүштүк имараттардын ар бир кабатында өрт чыккан мезгилде элдерди жана материалдык баалуу буюмдарды чыгаруунун кабаттык эвакуация планы илинүүгө тийиш.

- эвакуация мезгилинде чыгуу эшиктерин кулптап же мыктап коюуга тыюу салынат. Семинарлар бүткөндөн кийин жумушчу орундарга күйүүчү калдыктарды таштоого тыюу салынат .

- имараттарда тамеки тартуу атайын белгиленген « Тамеки тартуу жайы » деген жазуусу бар урналар менен камсыздалган жайларда жүргүзүлөт.

- электр жылыткычтарын колдонуу атайын белгиленген жайларда жүргүзулөт . Башка жайларда колдонуу администрациянын жазуу жүзүндөгү макулдугу менен болот.

Имараттарда жана жайларда тыюу салынат

- Эвакуация жолуна курал жарак жана мебелдерди коюуга;

- электр жылыткычиарын, электр курал жарактарын , электр түйүнүнө туташтырып кароосуз калтырганга ;

- ачык отту пайдаланганга , тамеки чегүүгө;

- өрт өчүрүүчү куралдарга өтүүчү жолдорду тосууга.

Электрустановкаларды пайдалануу.

- бардык ток берүүчүлөр коргоочу аппараттар менен кыска замкания берүүчү жана башка нормалдуу эмес шарттардан сакталган болуш керек.

-өндүрүштүк сатуучу жайларда складдарда күйүүчү материалдары бар электр жарыктандыргычтары жабык пайдаланылыш керек .

- электр зымдарын жана электроустановкаларды пайдаланууда тыюуу салынат

- ачык же бузулган зымдарды мебелдерди пайдаланууга;

- стандартуу эмес электр жылыткычтарын пайдаланууга ;

- ачык электрокабелдерди. Зымдарды чыёалуу алдында калтырууга;

- бузук же зарп жеген электроустановкаларын пайдаланууга ;

- металлдан жасалган түзүлүштөр менен электр зымдарынын тийишүүсүнө жол бербөөгө;

- колдо жасалган алдын ала сактангычтарды пайдаланууга ;

- электр кабелдерин жана изоляцияланбаган зымдарды калтырууга;

- бузулган электр орнотуучу буюмдарын колдонууга;

- электропроводдордун металл конструкциясы менен чектешүүсүнө;

- ачык же жабык зымдарды куруудa жерди 10мм казып 3мм азбест астына куюп көмүп коюу керек;

-кичи ишканаларда май радиаторлордун өзүнчө электр коргогучтары болуу керек;

- складдар, соода мекемелери жана коомдук тамактандыруу жайларында электр жарыгы өчүп калган убакта , атайын жарык бере турган фонарлар болуу керек;

Өрт өчүрүүдөгү биринчи каражаттар :

- бардык имарат жана курулуштар биринчи өрт өчүргүч каражаттар менен камсыз болушу керек;

өндүрүш территорияларында атайы өрт щиттеринде биринчи өрт өчүрүүчү каражаттар орнотулуш керек ;

- обьектеги өрт өчүрүү каражаттары ар дайым даяр туруусу зарыл;

- өрт өчүргүчтөрдүү өз убагында пайдалануу максатында аларды текшерип туруу керек ;

- өрт крандарын 6 ай сайын техникалык кароодон өткөрүп туруусу зарыл ;

- өрткө каршы суу түтүктөрү жана өрт крандары ар дайым комплекти менен туруу керек;

Жалпы положения (абал).

- өрт коопсуздугун камсыздандырууда жетекчилер милдеттуу, алардан жогунда орун басарлар мыйзамдын негизинде жооптуу болушат ;

- ар бир жумушчу ээлеген кызматына көзкарандысыз өрт коопсуздук эрежелерин билип так аткаруусу зарыл ;

- өрт коопсуздугун сактабаган күнөөлүү адамдар мыйзамдын чегинде жоопко тартылат.

Өрт чыккандагы аракеттер.

- өрт чыккан убакта «101»телефонуна « өрт өчүрүү » кызматына телефон чалып өрт болуп жаткан жердин адресин жана телефон чалган адам фамилиясын айтуусуу керек;

- имараттагы элдерди эвакуациялоо керек ;

- өрт өчүрүү биринчи каражаттар менен өрт өчүрүүгө киришүүсү керек ;

- өрт өчүрүү кызматкерлери келгенде созсуз өрт чыккан жерди көргөзүп , элдерди эвакуациялоо керек .

Кырсык болгон учурда 1- жардам көрсөтү

ИНСТРУКЦИЯСЫ

1.Сөөктөр сынганда 1- жардам:

Жаракат алган жерин такыр кыймылдатпоо керек. Ал жерге шак-шак коюп, кыймылсыз таңуу керек. Эгер ачык сыныктар болсо, кан тамырларды, нервдерди, терини тилип кетиши мүмкүн. Мындай учурларда адегенде жаратты тазалап, таза бинт менен таңып, андан кийин щак-шак коюу керек.

2.Электр тогуна урунганда:

Тездик менен электр тогун туташтырылган бөлүктөн бөлүү, кургак чүпүрөк менен кармоо керек. Электр тоугунун натыйжасынан пайда болгон күйүктү кургак чүпүрөк менен оройт, ысык чай берип тынч абалга алып келет. Корккондон дем алуусу токтоп калса, жасалма жол

менен дем алдырыш керек.

3.Байламталар чоюлганда же сөөк сынганда жардам көрсөтүү:

Доо кеткен жерге б. а. байламталар чоюлганда же сөөк сынганда муз же муздак сууга салынган сүргү басу керек. Андан кийин жылбай турган кылып кату зарыл.

4.Эстен танган учурда көрсөтүлүүчү жардам:

Эстен танып жабыркаган адамды башын ылдый, бутун өйдө болгондой абалда чалкасынан жаткыруу керек. Таза аба менен дем алуусун көбүрөөк камсыз кылуу зарыл. Ошондой эле жаканы топчусунан бошотуп, курун чечип, нашатырь спиртин кебезге тамчылатып, мурунга тосуп жыттатуу керек. Качан гана өзүнө келгенде , ага чай бериш керек.

5.Термикалык күйүк:

Күйүп жаткан адамдын өртөн өчүрүү үчүн жууркан, килем ж. б. нерселерди пайдаланса болот. Кийимдерин кесип чечүү керек. Күйгөн жерлерине мууздак суу куюп, спиртке чыланган салфетка менен компресстъ кререк. Анан жабыркаган адамга ысык чай берүү керек.

6.Кан акканда 1- жардам:

1) Капиллярдан кан акканда жаратка иоддун эритмесин сүйкөп, микроптун киришинен коргоп ж-а кандын бат уюшу үчүн таза бинт менен таңуу керек.

2) Веналардан жана артериялардан кан акканда тамырдын доо кеткен жеринин жогору жагынан бармак менен басу керек, анан резина же колдо болгон нерселер менен бууш керек. Буугуч (жгут) салына турган

жердин терисине зыян келтирбеш үчүн таза чүпүрөк же бинт коюу керек. Анан чүпүрөк менен бош ороп койот. Чүпүрөк менен колдун ортосуна сынбай турган таякчаны салып, жарааттан кан акпай калганча толгойт. Таякчаны буугучка кыстарып бирге таңуу керек.

7.Мурундан кан акканда көрсөтүлүүчү 1- жардам:

Таза аба менен дем алуусун камсыздоо ж-а маёдайына муздак сууга чыланган чүпүрөк коюу керек. Мурундун таноолоруна суутуктин кош оксидине нымдалган кебезди бош салу жана чалкалатуу керек.

8.Баш мээнин чайкалышында көрсөтүлүүчү 1- жардам:

Бул учурда башы денесинен ылдый болгудай кылып жаткыруу керек. Башына муздуу чүпүрөктү ороп же сууга чыланган чүпүрөк коюу керек. Жүрөгүнүн согушу же дем алуусу токтоп калса, жүрөктү кыйыр массаж жасоо жана жасалма дем алдыруу керек.